

Protokoll fra Teams-møtet i rovviltnemnda for region 8 – 6.5.2026

Sted: Teams-møte

Tid: Onsdag 6.5.2026 kl. 9.–12. (3 timer møte og 2 timer forberedelse)

Deltagere

Rovviltnemnda	Andre
Marlene B. Bråthen, leder	Ole Johan Eira, Gielas reinbeitedistrikt
Sara Katrine Aleksandersen, medlem	Rune Håkstad, Troms Bondelag
Hallgeir Strifeldt, medlem	Marte Synnøve Løvaas, Sørreisa kommune
Anders Aslak Eira, medlem	Berit Elisabeth Gjerstad, Mattilsynet
Thomas A Mølmann, vara	Bianca Wathne Gelink, Norsk sau og geit
	Magne Asheim, Statens naturoppsyn
	Hannah Aanonsen, NOAH – for dyrs rettigheter
	Siri Martinsen, NOAH – for dyrs rettigheter
	John Willy Hofsvang, Rovviltets Røst
	Anne Margrethe Vadder, Rovviltets Røst
	Lena Nerhus, Aktivt Rovdyrvern
	Hanne Eldby, Agri Analyse
	Elida Langstein, Næring og rovvilt
	Piera Jarre Smuk, Reinbeitedistrikt 6
	Siri Hånes Langen, Miljødirektoratet
	Ida H. Salen Helland, Sør-Varanger kommune
	Rebecca Forsberg, Lansstyrelsen
	Gøril Einarsen, Statsforvalteren
	Rasmus Høyning, Statsforvalteren
	Ingvild Larssen, Statsforvalteren
	Aase Berg, Statsforvalteren
	Andreas Vikan Røsæg, Statsforvalteren

Sakliste

20/26	Godkjenning av innkalling og sakliste	s. 2
21/26	Orienteringer	s. 2
22/26	Saker til informasjon	s. 2
23/26	Kvotefor lisensfelling av jerv 20.8.2026–15.2.2027	s. 3
24/26	Kvotefor betinget skadefelling av jerv 1.6.2026–15.2.2027	s. 11
25/26	Kvotefor lisensfelling av ulv 1.12.2026–31.5.2027	s. 16
26/26	Kvotefor betinget skadefelling av ulv 1.6.2026–15.2.2027	s. 22
27/26	Kvotefor lisensfelling av bjørn 21.8.2026–15.10.2026	s. 26
28/26	Kvotefor betinget skadefelling av bjørn 1.6.2026–15.2.2027	s. 34
29/26	Kvotefor betinget skadefelling av gaupe 1.6.2026–15.2.2027	s. 41
30/26	Plan for videre konsultasjoner om forvaltningsplan for rovvilt	s. 48

20/26 Godkjenning av innkalling og sakliste

– Vedtak –

Det tas opptak av møtet, ellers vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møtet 6.5.2026.

21/26 Orienteringer

Deltagerne presenterer seg med navn og hvem de representerer, holder ev. en kort orientering

Orientering fra Gielas reinbeitedistrikt v/Ole Johan Eira

Orientering fra NOAH – for dyrs rettigheter v/Siri Martinsen

Orientering fra Rovviltets Røst v/Anne Margrethe Vadder

Orientering fra Mattilsynet v/Berit Elisabeth Gjerstad

Orientering fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Nemnda orienterer om aktiviteter siden forrige møte

22/26 Saker til informasjon

Avgjørelse av klage på vedtak om supplerende kvote for betinget skadefelling av jerv i region 8 for 2025,2026

Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i 2025,2026

Avgjørelse i klagesak - Skadefelling av gaupe - Reinbeitedistrikt 14 Spiertanjarga

Beslutning om ekstraordinært uttak av jerv - rovviltregion 8

Beslutning om ekstraordinært uttak av jervehi i Kvænangen

Beslutning om videreføring av ekstraordinært uttak av jervehi i Kvænangen

Kunnskapsgrunnlag jerv i Norge – januar 2026

Mattilsynets presentasjon for rovviltnemndas møte 10.3.2026

MINA fagrapport 109 Spatial variation in wolverine mortality, 2019–2024

Rovviltforvaltning og samisk reindrift, Norges folkerettslige forpliktelser

Utredning om bestandsmål for gaupe og jerv i Norge

Vedtaksmyndighet for brunbjørn 2026

Vedtaksmyndighet for brunbjørn og retningslinjer

23/26 Kvote for lisensfelling av jerv 20.8.2026–15.2.2027

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

For region 8 og samarbeidsområdet med Nordland settes kvote for lisensfelling jerv i perioden 20.8.2026–15.2.2027 til:

33 jerv, hvorav inntil 18 tisper. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områder).

For Finnmark settes kvoten til 21 jerv, hvorav inntil 11 tisper. Av kvoten kan inntil 7 felles i A-området, hvorav inntil 3 tisper.

For Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes kvoten til 12 jerv, hvorav inntil 7 tisper. Av kvoten kan inntil 6 felles i A-området, hvorav inntil 4 tisper.

For å motvirke negative virkninger på jervevalpenes overlevelse ved uttak av mordyr unntas familiegupper av jerv, (tise med valper) fra lisensfelling i perioden fra og med 20. august til og med 9. september.

Eventuell irregulær avgang av jervevalper i perioden frem til og med 19. august belaster kvoten med 0,5 dyr per valp. Dette kompenseres for en forventet høyere naturlig dødelighet i denne perioden. Normale avrundingsregler benyttes, altså vil den første valpen som tas ut i denne perioden belaste kvoten, mens den andre som tas ut ikke belaster kvoten.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 10, samt §§ 1, 3, 4 og 7.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet inne tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Lisensfelling er skademotivert felling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden, slik at bestandsmålet for jerv nås med minst mulig skade for bufe- og tamreinnæringen. Bestandsmålet i Troms og Finnmark er ti ynglinger. Rovviltnemnda har jf. rovviltforskriften § 10 myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv når gjennomsnittet av dokumenterte ynglinger de tre siste år er over bestandsmålet. Lisensfellingsperioden for jerv er fra 20. august til 15. februar.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på jerv gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder. Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge, er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen. Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr.169 om urfolks rettigheter nevnes. Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn. Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i stortingsmelding nr. 15 (2003–2004), *Rovvilt i norsk natur*, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling S. nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter. Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir

grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Roviltforskriften § 1

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning

Samarbeidsavtale

Roviltnemndene i region 7 og 8 har inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvote for lisensfelling jerv. I pågående rullering av forvaltningsplan for rovilt er denne avtalen justert i henhold til dagens kommune- og fylkesgrense, og det er lagt til en «kan-formulering» i avtalen, slik at nemnda i region 7 kan fatte vedtak for området, når dette vurderes som hensiktsmessig av nemndene. Justert avtale er slik:

Samarbeidsavtale mellom roviltnemndene i region 7 og 8

Roviltnemndene i region 7 og 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- o kvote for jakt på gaupe,
- o kvote for lisensfelling av jerv,
- o kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, kan følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området kan fastsettes av roviltnemnda for region 8, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for roviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- o bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- o fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- o føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovilt i Nordland
- o tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Roviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området kan administreres av Statsforvalteren på Troms-sida. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området behandles av Statsforvalteren på Troms-sida i nært samarbeid med Statsforvalteren i Nordland.

6. I de tilfeller der Miljødirektoratet har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at direktoratet fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt direktoratet.

7. Denne avtalen gjelder inntil en av nemndene sier den opp. Avtalen oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker det.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Samarbeidsavtalen med region 7 rører ikke ved bestandsmålene for de ulike regionene, heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland. Når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for rovviltet i området, fastsatt bestandsmål for rovviltet i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Rovviltregistreringer i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, avgang belastes kvoten for region 8. I dette området er det nemlig i stor grad er de samme rovdyrene som bruker begge sider av grensa, og dermed framstår Rombaken–svenkegrensa mer naturlig som forvaltningsgrense enn fylkesgrensa.

Bærekraftig bruk

Tradisjonell kunnskap om tap og ulemper jerv forårsaker for beitenæringene står ikke i motsetning til empirisk kunnskap som bidrar til en kvantifisering av omfanget av tap og ulemper. Tross usikkerhet om eksakt omfang, er det ingen tvil om at jerv kan være til betydelig ulempe for beitenæringer med sau og rein, det er den vesentligste årsaken til å vurdere lisensfelling kvote, og er derfor vektet tungt.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at jerven og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at jerven forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot naturgrunnlaget for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Beitebruk i utmark gjennom tamreindrift og husdyrbeite representerer viktige økonomiske og kulturelle samfunnsinteresser. Samtidig opprettholder beitebruk et landskapsmessig mangfold av økosystemer med høy biodiversitet. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som

retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og 12 er omtalt i det videre. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Det er god kunnskap om jervebestanden i Skandinavia. Vi vil vise til: NINA rapport 2713 *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2025*, og til NINA Rapport 2643 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2025* samt til *Bestandsovervåking av jerv 2023 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 3 2023*. Videre vil vi vise til NINA Rapport 1200 *Gaupe og jerv i reinbeiteland* samt til MINA fagrapport 89 *Estimates of wolverine, abundance, and population dynamics in Scandinavia, 2014–2023*. Og vi viser til Rovbase for siste oppdateringer om registreringer og avgang av jerv.

Overvåking av jerv

Jervebestanden i Norge blir overvåket ved å registrere hvor mange valpekull som blir født hvert år, og ved å analysere DNA fra jerv. Statens naturoppsyn kontrollerer fra mars og utover våren og sommeren hiplasser hvor det tidligere er registrert at jerv har født valper. Det blir også lagt ned en betydelig innsats i å lete etter hiplasser i nye områder.

DNA-analysene, som på landsbasis årlig gjøres fra mellom 1 200 og 1 500 prøver av jerveekskremer, gir grunnlag for sikrere estimater på bestandsstørrelsen, og de gir kunnskap om kjønns sammensetning, inn- og utvandring, overlevelse, reproduksjon og slektskapsforhold. Det blir også utført DNA-analyser av vevsprøver fra alle individene som er felt ved skadefelling eller lisensfelling. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 årlige ynglinger. Av disse skal ti være i region 7 og ti i region 8. Av de ti i region 8 skal det være sju i Troms og tre i Finnmark. Bestandsmålet for jerv er fastsatt i forskrift om forvaltning av rovvilt.

Bestandens størrelse

De siste årene har den registrerte jervebestanden i region 8 ligget over bestandsmålet. Bestandsmålet er et eksakt mål som det skal tilstrebes å ligge på. Gjennomsnittlig antall registrerte ynglinger over årene 2023–2025 er 12. Det var 15 ynglinger i 2023, 11 i 2024 og 10 i 2025. I 2023, 2024 og 2025 ble det gjennomført henholdsvis tre, ett og tre hiuttak i regionen, med unntak av ett uttak i Bardu i 2025, var disse i Finnmark. Sekretariatet tar hiuttakene i betraktning, men holder i mente at grunnlaget for neste års bestand er mer enn de tispene som yngler et gitt år.

I NINA rapport 2713, *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2025* presenteres bestandsestimater for Norge og Sverige basert på en romlig fangst-gjenfangstmodell utviklet i RovQuantprosjektet. Her ble bestanden av jerv i Skandinavia estimert til å være mellom 1040 og 1118 individer i overvåkingssesongen 2025. Det er høy presisjon på beregningene, med relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rovviltregionsnivå.

I region 8 ble det i 2025 funnet prøver fra 77 jerveindivider (midtpunkt) og bestandsberegningen for 2025 var 84 jerver i regionen og at det var 95 % sikkert at bestanden var mellom 76 og 93 jerver. Estimater er basert på romlig fangst-gjenfangst av individer (valper unntatt) det er plukket skitprøver fra, altså ikke vevsprøver fra døde jerver, videre fungerer estimatet slik at jerver

registrert nær grensen til naboland eller naboregion ikke teller like mye som jerver registret lengre fra grensen. Gjennomsnittlig ble hvert registrerte individ representert med 3,7 fungerende prøver i Troms og med 4 fungerende prøver i Finnmark. Det må bemerkes at gjenfunnet ikke har en normalfordelingskurve, det blir funnet mange prøver av noen jerv og bare en prøve av andre.

I Nord-Norge står lisensfelling og skadefelling årlig for uttak av omkring 20 prosent av hannjervene i bestanden og en noe mindre andel av hunnjervene. I tillegg kommer annen dødelighet på ca. 20 til 30 prosent av jervebestanden (MINA fagrappport 109, Spatial variation in wolverine mortality, 2019–2024). Vi bemerker at det er stor variasjon i dødelighet mellom områder og mellom år. Det varierer hvor mange av hunnjervene som går til yngling, og valpenes overlevelse varierer. Vi forventer størst dødelighet blant valper, men også stor dødelighet blant unge jerver.

Registreringssesongen 2026 har kommet i gang, per 24.4.2026 er det dokumentert/antatt to jerveyngling i Finnmark og åtte i Troms.

Kjent avgang av jerv

Siden forrige lisensfellingsperiode for jerv startet 20.8.2024 har det i Finnmark vært en kjent avgang av 9 jerver, fire felt ved lisensfelling og 5 felt av Statens naturoppsyn. I Troms har også avgangen vært 9 jerver, 8 felt ved lisensfelling og 1 felt av SNO. I Nordland har avgangen i denne perioden vært på 10 jerver, hvorav 1 i Narvik.

Genetisk variasjon

Analysen har vist at jerven i nord er genetisk forskjellig fra jerv lenger sør. Den genetiske variasjonen i Troms og Finnmark er relativt lav sammenlignet med mer jervetette områder i Sverige. Dette kan tyde på relativt lave bestander over tid her nord. I NINA rapport 498 fremgår det at det likevel er liten grunn til å bekymre seg over nivået av genetisk variasjon på sikt. Dette siden jerven i Finnmark og Nord-Finland hører til samme delbestand, og at immigranter fra Nord-Finland fra tid til annen potensielt vil kunne ta med seg nytt genetisk materiale fra den mer variable bestanden lenger sør i finsk Karelen.

Tap av sau og rein

I perioden 21.3.2025–20.3.2026 ble 105 rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 5 av disse var sau. Tilsvarende, i perioden 21.3.2024–20.3.2025 ble 73 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 11 av disse var sau. I perioden 21.3.2023–20.3.2024 ble 119 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, to av disse var sau. I perioden 21.3.2022–20.3.2023 ble 127 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 7 av disse var sau. Vi bemerker at det er svært vanskelig å finne kadaver av dyr tatt av jerv, og spesielt vanskelig er det i sommersesongen. I perioden angitt for 2022–2023 ble bare 7 av 120 rein funnet i perioden 1.6.2022–30.11.2022, fire av disse i november.

For reindriftsåret 2024/2025 ble 2 881 rein erstattet som drept av jerv i region 8. I 2025 ble det i regionen erstattet 144 sau og lam som drept av jerv.

Sekretariatet viser til brev fra KLD, datert 30. september 2024, Oppfølging av tiltakspakke om reindrift og energi – lisensfelling og kvotejakt, hvor det vises til hastetiltak nr. 4:

«I reinbeitedistrikter som er særlig utsatte og som har store tap til rovvilt bør det så langt det er mulig legges til rette for presise tapseforebyggende uttak av rovdyr gjennom

kvotejakt/lisensfelling.»

Sekretariatet ser ikke at det å differensiere kvoter for lisensfelling mellom reinbeitedistrikter vil kunne bidra til mer presise tapsforebyggende uttak. Der det er jerv i region 8 er det også tamrein. I Finnmark har det historisk blitt felt få jerv på lisensfelling, tross en høy kvote. I Troms fylles kvoten enkelte år i A-området, og/eller at hunndyrkvoten fylles. Lisensfelling jerv er ikke et effektivt nok virkemiddel til å styre presise uttak på en finere skala enn mellom A- og B-områder.

Samarbeidsområdet mellom region 7 og region 8

I region 7 er det bestandsmål om 10 ynglinger av jerv. Det er et mål at jerveynglingene skal spres innenfor A-området for jerv, slik at byrden på beitenæringene fordeles. I Nordland har det de tre siste årene blitt registrert 11 ynglinger av jerv hvert år. I 2024 var det ikke dokumenterte ynglinger av jerv i samarbeidsområdet, men det ble dokumentert fem ynglinger lengre sør i Narvik kommune.

I Nordland er det per 24.4.2026 registrert 9 ynglinger, hvorav to yngling i Narvik.

Vurdering av beslutningsgrunnlaget

Statsforvalteren har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere jervebestanden rundt nasjonale og regionale bestandsmål er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, hvor det nasjonale bestandsmålet for jerv opprettholdes på 39 årlige ynglinger, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet legger til grunn at rovviltnemnda med sin geografiske differensiering har ivarett de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

I region 8 og samarbeidsområdet med Nordland er det mange jerver som bruker både A- og B-områder. Ved lisensfelling av jerv er det avgjørende at åteplassen er slik plassert at jerven kommer på denne. I Troms ser vi at flere åteplasser like innenfor A-området for jerv er effektive. Det er viktig for å begrense jervens utbredelse i B-områdene og for å kunne regulere jervebestanden på bestandsmålet at det er kvote for felling på disse strategisk viktige åteplassene. I Troms felles de fleste jerver i et belte i ytre A-område. Det felles få jerv langt inn i A-områdene, da det i det vesentlige er fjellområder der lisensfelling med åte og skjul/åtebu er mer krevende.

I Finnmark har det så langt vært få jerver som felles ved lisensfelling, men de siste lisensfellingsperiodene har det vært noe økning i felte jerver.

Da det per i dag er usikkerhet om antall ynglinger som vil bli registrert inneværende sesong, og at antall registrerte ynglinger har hatt en nedadgående trend fra 15 i 2023 til 10 i 2025, anbefaler sekretariatet en noe restriktiv kvote. Samtidig ser vi til begrenset uttak av forrige kvote når vi anbefaler kvoten for tisper og kvote innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Bestandsestimatet for region 8 var i 2025 likt estimatet for 2024. En stor andel hunner ved DNA-funn og i estimert bestand både i region 7 og 8 (Tabell 4, NINA rapport 2713) gir potensiale for vekst i bestanden.

Med mål om at det skal være 10 ynglinger av jerv i regionene 7 og 8 i 2027, innstiller sekretariatet på at kvote for lisensfelling av jerv settes til 33 jerv, hvorav inntil 18 tisper. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områder).

For Finnmark settes kvoten til 21 jerv, hvorav inntil 11 tisper. Av kvoten kan inntil 7 felles i A-området, hvorav inntil 3 tisper.

For Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes kvoten til 12 jerv, hvorav inntil 7 tisper. Av kvoten kan inntil 6 felles i A-området, hvorav inntil 4 tisper.

For å motvirke negative virkninger på jervevalpenes overlevelse ved uttak av mordyr unntas familiegrupper av jerv, (tisper med valper) fra lisensfelling i perioden fra og med 20. august til og med 9. september.

Eventuell irregulær avgang av jervevalper i perioden frem til og med 19. august belaster kvoten med 0,5 dyr per valp. Dette kompenseres for en forventet høyere naturlig dødelighet i denne perioden. Normale avrundingsregler benyttes, altså vil den første valpen som tas ut i denne perioden belaste kvoten, mens den andre som tas ut ikke belaster kvoten.

24/26 Kvote for betinget skadefelling av jerv 1.6.2026–15.2.2027

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1, 3, 4 og 7 gir rovviltnemnda for region 8 Statsforvalteren en kvote på 33 voksne jerver for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2026–15.2.2027.

Eventuell irregulær avgang av jervevalper i perioden frem til og med 19. august belaster kvoten med 0,5 dyr per valp. Dette kompenserer for en forventet høyere naturlig dødelighet i denne perioden. Normale avrundingsregler benyttes, altså vil den første valpen som tas ut i denne perioden belaste kvoten, mens den andre som tas ut ikke belaster kvoten.

Vedtaket er fattet på grunnlag av at bestandsmålet for jerv i regionen er oppfylt, dokumenterte tap av rein til jerv siste år, samt vitenskapelig- og forvaltningsbasert kunnskap om at et uttak av denne kvoten ikke vil true jerven sin overlevelse, eller genetiske mangfold innenfor naturlige utbredelsesområder.

Fellingstillatelse som gis av Statsforvalteren, skal om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av bestemte individer knyttet til bestemte situasjonen, for å stanse eller forhindre skade på bufe eller tamrein. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling, innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Etter rovviltforskriften er landet delt inn i åtte forvaltningsregioner. Hver region har tilhørende nasjonale mål for ynglinger innenfor regionens grense. Troms og Finnmark utgjør region 8, med bestandsmål om ti ynglinger av jerv, hvorav tre ynglinger i Finnmark.

Når bestanden ligger over eller på de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling til Statsforvalteren, for å forhindre skade på bufe eller tamrein. Vurdering av om nemnda har myndighet baseres på tall fra det nasjonale overvåkningsprogrammet. For jerv baseres det på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de siste tre årene. Kvoten for betinget skadefelling gjelder fra og med 1. juni til og med 15. februar. Etter at kvote for lisensfelling er vedtatt, vil dyr som felles på skadefelling belastes lisensfellingskvoten.

Samarbeidsavtale

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvote for betinget skadefelling på jerv. I pågående rullering av forvaltningsplan for rovvilt er denne avtalen justert i henhold til dagens kommune- og fylkesgrense, og det er lagt til en «kan-formulering» i avtalen, slik at nemnda i region 7 kan fatte vedtak for området, når dette vurderes som hensiktsmessig av nemndene. Justert avtale er slik:

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- o kvote for jakt på gaupe,
- o kvote for lisensfelling av jerv,
- o kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, kan følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området kan fastsettes av rovviltnemnda for region 8, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
  - o bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
  - o fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
  - o føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
  - o tapssituasjonen for sau og rein i området
4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.
5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området kan administreres av Statsforvalteren på Troms-sida. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området behandles av Statsforvalteren på Troms-sida i nært samarbeid med Statsforvalteren i Nordland.
6. I de tilfeller der Miljødirektoratet har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at direktoratet fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt direktoratet.
7. Denne avtalen gjelder inntil en av nemndene sier den opp. Avtalen oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker det.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Samarbeidsavtalen med region 7 rører ikke ved bestandsmålene for de ulike regionene, heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland. Når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for rovviltet i området, fastsatt bestandsmål for rovviltet i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Rovviltregistreringer i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, avgang belastes kvoten for region 8. I dette området er det nemlig i stor grad er de samme rovdirene som bruker begge sider av grensa, og dermed framstår Rombaken–svenkegrensa mer naturlig som forvaltningsgrense enn fylkesgrensa.

Vurdering av kvote for skadefelling av jerv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Det er god kunnskap om jervebestanden i Skandinavia. Vi vil vise til: NINA rapport 2713 *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2025*, og til NINA Rapport 2643 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2025* samt til *Bestandsovervåking av jerv 2023 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 3 2023*. Videre vil vi vise til NINA Rapport 1200 *Gaupe og jerv i reinbeiteland* samt til MINA fagrapport 89 *Estimates of wolverine, abundance, and population dynamics in Scandinavia, 2014–2023*. Og vi viser til Rovbase for siste oppdateringer om registreringer og avgang av jerv.

De siste årene har den registrerte jervebestanden i region 8 ligget over bestandsmålet.

Bestandsmålet er et eksakt mål som det skal tilstrebes å ligge på. Gjennomsnittlig antall registrerte ynglinger over årene 2023–2025 er 12. Det var 15 ynglinger i 2023, 11 i 2024 og 10 i 2025. I 2023, 2024, 2025 ble det gjennomført henholdsvis tre, ett og tre hiuttak i regionen, med unntak av ett uttak i Bardu i 2025, var disse i Finnmark. Sekretariatet tar hiuttakene i betraktning, men holder i mente at grunnlaget for neste års bestand er mer enn de tispene som yngler et gitt år.

Bestandsestimat

I NINA rapport 2713, *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2025* presenteres bestandsestimater for Norge og Sverige basert på en romlig fangst-gjenfangstmodell utviklet i RovQuantprosjektet. Her ble bestanden av jerv i Skandinavia estimert til å være mellom 1040 og 1118 individer i overvåkingssesongen 2025. Det er høy presisjon på beregningene, med relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rovviltregionsnivå.

I region 8 ble det i 2025 funnet prøver fra 77 jerveindivider (midtpunkt) og bestandsberegningen for 2025 var 84 jerver i regionen og at det var 95 % sikkert at bestanden var mellom 76 og 93 jerver. Estimater er basert på romlig fangst-gjenfangst, av individer (valper unntatt) det er plukket skitprøver fra, altså ikke vevsprøver fra døde jerver, videre fungerer estimatet slik at jerver registrert nær grensen til naboland eller naboregion ikke teller like mye som jerver registret lengre fra grensen. Gjennomsnittlig ble hvert registrerte individ representert med 3,7 fungerende prøver i Troms og med 4 fungerende prøver i Finnmark. Det må bemerkes at gjenfunnet ikke har en normalfordelingskurve, det blir funnet mange prøver av noen jerv og bare en prøve av andre.

I Nord-Norge står lisensfelling og skadefelling årlig for uttak av omkring 20 prosent av hannjervene i bestanden og en noe mindre andel av hunnjervene. I tillegg kommer annen dødelighet på ca. 20 til 30 prosent av jervebestanden (MINA fagrapport 109, *Spatial variation in wolverine mortality, 2019–2024*).

Registreringssesongen 2026 har kommet i gang, per 24.4.2026 er det dokumentert/antatt to jerveyngling i Finnmark og åtte i Troms. I Nordland er det registrert 9 ynglinger, hvorav to yngling i Narvik.

Genetisk variasjon

Analyser har vist at jerven i nord er genetisk forskjellig fra jerv lenger sør. Den genetiske variasjonen i Troms og Finnmark er relativt lav sammenlignet med mer jervetette områder i Sverige. Dette kan tyde på relativt lave bestander over tid her nord. I NINA rapport 498 fremgår det at det likevel er liten grunn til å bekymre seg over nivået av genetisk variasjon på sikt. Dette siden jerven i Finnmark og Nord-Finland hører til samme delbestand, og at immigranter fra Nord-Finland fra tid til annen potensielt vil kunne ta med seg nytt genetisk materiale fra den mer variable bestanden lenger sør i finsk Karelen.

Tap av sau og rein

I perioden 21.3.2025–20.3.2026 ble 105 rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 5 av disse var sau. Tilsvarende, i perioden 21.3.2024–20.3.2025 ble 73 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 11 av disse var sau. I perioden 21.3.2023–20.3.2024 ble 119

undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, to av disse var sau. I perioden 21.3.2022–20.3.2023 ble 127 undersøkte rein og sau dokumentert eller antatt tatt av jerv, 7 av disse var sau. Vi bemerker at det er svært vanskelig å finne kadaver tatt av jerv, og spesielt vanskelig er det i sommersesongen. I perioden angitt for 2022–2023 ble bare 7 av 120 rein funnet i perioden 1.6.2022–30.11.2022, fire av disse i november.

For reindriftsåret 2024/2025 ble 2 881 rein erstattet som drept av jerv i region 8. I 2025 ble det i regionen erstattet 144 sau og lam som drept av jerv.

Samarbeidsområdet mellom region 7 og region 8

I region 7 er det bestandsmål om 10 ynglinger av jerv, det er et mål at jerveynglingene skal spres innenfor A-området for jerv, slik at byrden på beitenæringene fordeles. I Nordland har det i årene 2023 og 2024 blitt registrert 11 ynglinger av jerv hvert år. I 2025 ble det registrert 21 ynglinger. I 2025 var det ikke dokumenterte ynglinger av jerv i samarbeidsområdet, men det ble dokumentert fem ynglinger lengre sør i Narvik kommune. Per 24.4.2026 er det antatt en yngling i samarbeidsområdet.

Kunnskapsgrunnlaget

Tradisjonell kunnskap om tap og ulemper jerv forårsaker for beitenæringene står ikke i motsetning til empirisk kunnskap som bidrar til en kvantifisering av omfanget av tap og ulemper. Tross usikkerhet om eksakt omfang, er det ingen tvil om at jerv kan være til betydelig ulempe for beitenæringer med sau og rein, det er den vesentligste årsaken til å vurdere skadefellingskvote, og er derfor vektet tungt. Statsforvalteren har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at jerven og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at jerven forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot naturgrunnlaget for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere jervebestanden rundt nasjonale og regionale bestandsmål er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, hvor det nasjonale bestandsmålet for jerv opprettholdes på 39 årlige ynglinger, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet tilrår en kvote for betinget skadefelling i perioden 1.6–15.2. på 33 jerver. Vi

bemerket at jerv som felles ved skadefelling etter at lisensfellingskvoten er satt, blir belastet kvote for lisensfelling.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for jerv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivarettatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

Erfaringsvis blir det årlig felt få eller ingen jerv på skadefelling der Statsforvalteren har myndighet. Eventuell avgang av jerv ved skadefelling blir belastet kvoten for lisensfelling. I eventuelle vedtak om skadefelling skal det gjøres en konkret vurdering jf. naturmangfoldlovens § 18 og rovviltforskriftens § 9. Sekretariatet tilrår en kvote på 33 jerv. Med dette er kvoten for skadefelling lik kvoten for lisensfelling.

Eventuell irregulær avgang av jervevalper i perioden frem til og med 19. august belaster kvoten med 0,5 dyr per valp. Dette kompenserer for en forventet høyere naturlig dødelighet i denne perioden. Normale avrundingsregler benyttes, altså vil den første valpen som tas ut i denne perioden belaste kvoten, mens den andre som tas ut ikke belaster kvoten.

25/26 Kvote for lisensfelling av ulv 1.12.2026–31.5.2027

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Rovviltnemnda for region 8 åpner for lisensfelling av ulv i Sør-Varanger kommune i Finnmark. Kvoten settes til 2 ulv. Lisensfellingsperioden er fra og med 1.12.2026 til og med 31.5.2027. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18, første ledd, bokstav b, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 10 samt. §§ 1, 3 og 4.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

For jegere

Jaktåret avsluttes den 31. mars. Jegere som skal delta i lisensfelling etter denne dato må registrere seg som lisensjeger og betale jegeravgift for nytt jaktår. Skyteprøve som er avlagt i jaktåret 2026/2027 vil fremdeles gjelde ved deltakelse i lisensfelling av ulv til og med 31. mai 2027.

Saksfremstilling

Om lisensfelling

I stortingsmelding nr. 15 (2003–2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bernkonvensjonens bestemmelser innebærer dette at felling av ulv kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere.

Lisensfelling er en skademotivert felling hvor et bestemt antall individer av en viltart kan felles med hjemmel i naturmangfoldloven og rovviltforskriften § 10. Lisensfelling skal være hovedvirkemiddel for regulering av rovviltbestandene for å redusere framtidig skade.

Rutiner for saksbehandling og eventuelle klager

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i brev datert 16.12.2013, med presiseringer i brev datert 24. juni 2015 fastsatt instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt. Instruksjonen sier at vedtak om kvote for lisensfelling av blant annet ulv skal fastsettes minimum tre måneder før lisensfelling starter, slik at eventuell klagebehandling skal være ferdig før lisensfellingsperioden starter den 1. desember. Eventuelle klager skal være ferdigbehandlet av førsteinstans (rovviltnemnda) og oversendt departementet senest tre uker før starten på lisensfelling.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har forpliktet seg til å ta vare på ulv gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer og lovgrunnlag

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Sekretariatets vurderinger

I region 8 er det ikke bestandsmål for ulv. I 2025 ble det ved DNA påvist 3 ulike individer av ulv i Sør-Varanger. I 2024 ble det dokumentert fem ulike individer i Sør-Varanger, alle fra den Finsk-Russiske bestanden, som har sin nordvestlige utbredelse inn i Finnmark. DNA-prøver har vist at flere av disse hadde tilhold her gjennom flere måneder. Det er ikke registrert yngling eller revirmarkerende par. I januar 2026 undersøkte SNO et reinkadaver i Sør-Varanger som var antatt drept av ulv. I 2025 ble det undersøkt 11 reinkadaver dokumentert eller antatt drept av ulv i Sør-Varanger. I 2024 undersøkte Statens naturoppsyn 51 reinkadaver i Sør-Varanger, der dødsårsak var antatt eller dokumentert ulv. I 2024 ga Statsforvalteren 7 skadefellingstillatelser på ulv i Sør-Varanger, ingen resulterte i felling.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene, i dette tilfellet ulv, og dens genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at ulv forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige

utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Troms og Finnmark har ikke bestandsmål for ulv. Det nasjonale bestandsmålet for ulv skal oppnås i ulvesonen som deles mellom region 4 og 5. Det nasjonale bestandsmålet er 4–6 årlige ulvekull, hvorav minst 3 skal være helnorske. Vinteren 2024/2025 ble det registrert 3 helnorske kull og 3 kull i grenserevir. Når kullene i grenserevir deles med Sverige gir det 4,5 ulvekull i Norge, det er innenfor bestandsmålet. Siste år var det en nedgang i den skandinaviske ulvestammen, men innavlen var likevel redusert. Kvote på 2 ulver i Finnmark, som ikke har bestandsmål for ulv, er ikke i strid med intensjonene i naturmangfoldlovens § 5.

Beitebruk i utmark gjennom tamreindrift og husdyrbeite representerer viktige økonomiske og kulturelle samfunnsinteresser. Samtidig opprettholder beitebruk et landskapsmessig mangfold av økosystemer med høy biodiversitet. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom regional forvaltningsplan for rovvilt i region 8.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 er omtalt videre i vedtaket.

Med bakgrunn i at lisensfelling i all hovedsak gjennomføres uten bruk av tekniske hjelpemidler som vil kunne være til skade for miljøet anser sekretariatet naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 som lite relevante.

Genetisk viktige individer

Sekretariatet viser til avtale mellom Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Naturvårdsverket i Sverige, datert 1. april 2012. *Felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvepopulasjonen*. Avtalen sier at forvaltningsmyndighetene skal forsøke å fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt, før fellingsvedtak fattes. Dette gjøres gjennom å forsøke, så langt det lar seg gjøre, å samle inn ekskrementer og hår for DNA-analyser. Og videre at ulver som er definert som genetisk verdifulle så langt mulig, skal unntas fra både skadefelling og lisensfelling. Vi viser videre til brev fra Miljødirektoratet datert 21.5.2018, med informasjon om genetisk viktige ulver og beredskap samt oppdrag om samarbeid på tvers av kommuner og fylker.

I 2024 kjente vi til 5 individer som var i lisensfellingsområdet, alle av Finsk-Russisk opprinnelse. Det er overveiende sannsynlig at også eventuelle nye individer i dette området vil være av Finsk-Russisk opprinnelse. Dette fordi regionen er nordvestlig yttergrense for den Finsk-Russiske bestandens utbredelse. I luftlinje er det omkring 1 000 kilometer gjennom tamreinområder, til ulvene i den Skandinaviske bestanden. Lengre sør i Finland har individer fra den Finsk-Russiske bestanden vesentlig kortere og lettere vei til den Skandinaviske bestanden.

Per dato er det ikke noen avtale eller ordning som i praksis muliggjør flytting av ulv fra Finnmark. Flytting av ulv er ikke et virkemiddel Rovviltneemnda disponerer. Sekretariatet ser ikke at det i dette tilfellet er mulig å unnta genetisk verdifulle individer fra lisensfelling.

Skadebilde og skadepotensial

I Sør-Varanger er det jevnlig registrert ulv og tap av rein til ulv i områder som er både vinterbeiteområder, kalvingsområder og høstbeiteområder for rein. Reindriften som er direkte berørt har brukt store ressurser for å håndtere situasjonen, men uten at det har avverget videre tap og skader. Fast tilhold av ulv i disse områdene er ikke i tråd med en todelt målsetning som både ivaretar rovdyr og beitedyr. For å forhindre videre tap og forstyrrelser fra ulv vurderer vi at det er nødvendig med en lisensfellingskvote på 2 ulver.

Erfaring har vist at ulv(er) i reinflokker, kan gjøre stor skade, og det er krevende å avdekke hele skadebildet. Vi forventer at det i lisensfellingsperioden vil bli registrert ulv i Finnmark, også utenfor Sør-Varanger, men vi anbefaler å begrense lisensfellingsområdet til Sør-Varanger, hvor det mer jevnlig registreres ulv. I Troms er det mindre sjanse for ulv, og vi vurderer ikke at det er behov for lisensfellingskvote i Troms, her kan eventuelle situasjoner og mulige tiltak vurderes fortløpende. Eventuelle uttak ved skadefelling innen lisensfellingsområdet vil bli belastet kvoten for lisensfelling.

Kunnskapsgrunnet

Norge og Sverige har siden 2014 hatt en felles overvåkningsmetodikk for ulv, og begge landene registrerer overvåkningsdata i Rovbase. Målet med dette er at overvåkingen skal gi sammenlignbare resultater for den skandinaviske ulvestammen, både mellom ulike deler av Skandinavia og mellom år. Det er i tillegg et mål å registrere eventuelle innvandrende ulver, og videre overvåke ulvestammens genetiske status. Bestandskartlegging gjennomføres i hovedsak ved sporing på snø, med påfølgende identifisering ved DNA-analyser av innsamlede ekskrementer, urin og hår. Informasjon fra viltkameraer, radiotelemetri, døde ulver og andre forskningsdata brukes også når slik informasjon er tilgjengelig. Perioden for bestandsovervåking er 1. oktober til 31. mars hvert år.

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Det er god kunnskap om ulvebestanden i Skandinavia og i region 8. Statsforvalteren visert til overvåkningsresultater og rapporter på Rovdata, blant annet Bestandsovervåking av ulv vinteren 2024-2025 (datert 1. juni 2025), Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 1, 2025. Denne rapporten viser at det er påvist 40 ynglinger og 30 revirmarkerende par vinteren 2024/2025 i Skandinavia. Det ble registrert 3 helnorske ynglinger og tre i grenserevir. Etter en fordeling av grenserevir (0,5 per revir til hvert land) hadde Norge 4,5 ynglinger.

En familiegruppe (ulveflokk) består av minst tre ulver hvorav minst én av dem markerer revir regelmessig. Den vanligste sammensetningen av en familiegruppe i Skandinavia er et ulvepar (foreldreparet) med årssvalper, eventuelt også i følge med en eller flere ungdyr fra tidligere kull. Et revirmarkerende par er et ulvepar som ikke har valper eller ikke blir fulgt av tidligere avkom.

Med bakgrunn i vitenskapelig kunnskap fra Rovdata, fra nasjonalt overvåkningsprogram og fra opplysninger om kadaverfunn i www.rovbase.no, samt. St. meld. 21 «Ulv i norsk natur», NIBIO Rapport 2016-63, Rovviltbestandenes betydning for landbruk og matproduksjon, siste rapport om bestandsovervåkingen av ulv i Skandinavia 2024–2025, samt forvaltningsplanen for rovvilt i region 8, og videre erfaringsbasert kunnskap gjennom opplysninger fra reinieiere som har rein i områder det nå er ulv, for eksempel formidlet gjennom søknader om skadefelling, så mener sekretariatet at kravet til kunnskapsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 er oppfylt.

Av føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Føre-var-prinsippet i § 9 tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken, da det foreligger betydelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om bestandssituasjonen for ulv, om skadepotensial, samt at området ligger utenfor forvaltningsområdet for ulv i Norge.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for, i form av statusrapporter om bestandsutvikling, registrert avgang av ulv, samt annen vitenskapelig informasjon fra forskning på ulv i Skandinavia. Med bakgrunn i dette, samt at Troms og Finnmark ikke har bestandsmål for ulv tillegges naturmangfoldloven. § 10 liten vekt.

Konklusjon

I Sør-Varanger ble det i 2024 vist at ulver hadde fast tilhold, det har vært registrert ulv i kommunen, samt tap av rein til ulv både i 2025 og 2026. Per dato vet vi ikke sikkert om det er ulver med fast tilhold i Sør-Varanger. Det er jevnlig streifulver fra den Finsk-Russiske bestanden. Ulvenes genetikk er tiltrengt i den Skandinaviske bestanden. Det er svært liten mulighet for at disse selv skal vandre til den Skandinaviske bestanden. Flytting er ikke et virkemiddel rovviltneimnda disponerer. Ulv i Sør-Varanger kommune utgjør et stort skadepotensial på beitedyr, felling er eneste tilfredsstillende løsning jf. den todelte målsettingen om både rovvilt og beitedyr. Felling av 2 ulver i Sør-Varanger kommune, vil i dette tilfellet ikke være skadelig for ulvbestandenes overlevelse. Lisensfelling er foretrukket fellingsmetode, dette kan ikke stå i veien for vurderinger av skadefelling.

26/26 Kvote for betinget skadefelling av ulv 1.6.2026–15.2.2027

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1, 3 og 4 gir rovviltnemnda for region 8 Statsforvalteren en kvote på tre ulver for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2026–15.2.2027.

Fellingstillatelse som gis av Statsforvalteren, skal om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av bestemte individer knyttet til bestemte situasjoner, for å stanse eller forhindre skade på bufe eller tamrein. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling, innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Etter rovviltforskriften er landet delt inn i åtte forvaltningsregioner. Hver region har tilhørende nasjonale mål for ynglinger innenfor regionens grense. Troms og Finnmark utgjør region 8, her er det ikke mål om ynglinger av ulv.

Når bestanden ligger over eller på de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en rovviltnemnd, tildele kvote for betinget skadefelling til Statsforvalteren, for å forhindre skade på bufe eller tamrein. Hvorvidt nemnda har myndighet baseres på tall fra det nasjonale overvåkingsprogrammet. Da regionen ikke har mål om ynglinger av ulv er det rovviltnemnda som har myndighet.

Samarbeidsavtale

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvote for betinget skadefelling på ulv. I pågående rullering av forvaltningsplan for rovvilt er denne avtalen justert i henhold til dagens kommune- og fylkesgrense, og det er lagt til en «kan-formulering» i avtalen, slik at nemnda i region 7 kan fatte vedtak for området, når dette vurderes som hensiktsmessig av nemndene. Justert avtale er slik:

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- o kvote for jakt på gaupe,
- o kvote for lisensfelling av jerv,
- o kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, kan følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området kan fastsettes av rovviltnemnda for region 8, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- o bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- o fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- o føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
- o tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området kan administreres av Statsforvalteren på Troms-sida. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området behandles av Statsforvalteren på Troms-sida i nært samarbeid med Statsforvalteren i Nordland.

6. I de tilfeller der Miljødirektoratet har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at direktoratet fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt direktoratet.

7. Denne avtalen gjelder inntil en av nemndene sier den opp. Avtalen oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker det.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Samarbeidsavtalen med region 7 rører ikke ved bestandsmålene for de ulike regionene, heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland. Når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for rovviltet i området, fastsatt bestandsmål for rovviltet i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Rovviltregistreringer i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, avgang belastes kvoten for region 8. I dette området er det nemlig i stor grad er de samme rovdirene som bruker begge sider av grensa, og dermed framstår Rombaken–svenskegrensa mer naturlig som forvaltningsgrense enn fylkesgrensa.

Vurdering av kvote for skadefelling av ulv

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8.

Det er god kunnskap om ulvebestanden i Skandinavia, sekretariatet vil vise til rapporter tilgjengelig på www.rovdata.no: blant dem *Bestandsovervåking av ulv vinteren 2024-2025* (datert 1. juni 2025), *Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 1, 2025*. Denne rapporten viser at det er påvist 40 ynglinger og 30 revirmarkerende par vinteren 2024/2025 i Skandinavia. Det ble registrert 3 helnorske ynglinger og tre i grenserevir. Etter en fordeling av grenserevir (0,5 per revir til hvert land) hadde Norge 4,5 ynglinger.

Tradisjonell kunnskap om tap og ulemper ulv forårsaker for beitenæringene står ikke i motsetning til empirisk kunnskap som bidrar til en kvantifisering av omfanget av tap og ulemper. Tross usikkerhet om eksakt omfang, er det ingen tvil om at ulv kan være til betydelig ulempe for beitenæringer med sau og rein, det er den vesentligste årsaken til å vurdere skadefellingskvote, og er derfor vektet tungt. Statsforvalteren har vurdert beslutningsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som godt i denne saken.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at ulven og dens genetiske mangfold ivaretas

på lang sikt, og at ulven forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot naturgrunlaget for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Høst/vinter 2018 ble det felt to ulver ved skadefelling i Finnmark. Januar 2019 ble det gitt skadefellingstillatelse på en ulv i Pasvik, denne ble ikke felt. I mars og i september 2021 ble det dokumentert ulv i Sør-Varanger, her ble det også dokumentert ulv i oktober og desember 2022. I desember 2022 ble det felt en ulv ved skadefelling i Kautokeino. I 2024, 2025 og 2026 er det dokumentert/antatt ulv og ulveskader på rein i Sør-Varanger, dokumentert skadeomfang er mindre så langt i 2026 enn tilsvarende perioder to foregående år.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet mener den samlede påvirkningen på økosystemet, ved å regulere ulvebestanden til å være innenfor ulvesonen er vesentlig. Sekretariatets syn er at det gjennom rovviltforliket av 2011, med videre evaluering og revidert mål, er foretatt en vurdering av økosystemets samlede belastning. Dette i lys av den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt. Det er ikke bestandsmål for ulv i region 8. Dersom det oppstår skadesituasjon på grunn av ulv skal det vurderes om denne må felles. Dette vil true artens overlevelse i regionen som er et naturlig utbredelsesområde for ulv og kan redusere sjansen for å opprettholde ønsket genetisk mangfold hos ulv. Siden det ikke er satt mål om ulv i region 8 er dette imidlertid i tråd med gjeldene politikk og en aksept for at det ikke skal være ynglende ulv her. Region 8 er geografisk nærmere den finsk-russiske bestanden enn den svensk-norske bestanden. Fra en tettere finsk-russisk ulvebestand er ikke veien om region 8 den korteste veien til den svensk-norske bestanden.

Dersom beslutningsgrunlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt.

Sekretariatet vil understreke viktigheten av eventuelt genetisk verdifulle individer, og at dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Vi mener likevel det er riktig å ha en skadefellingskvote på ulv, dette sett opp mot tapspotensialet som ligger i ev. ulv i reinbeiteland, eller i sauebeiter. Sekretariatet vil tilrå en betinget skadefellingskvote på tre ulver.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefellingskvote for ulv.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at nasjonal forvaltning, med sin geografiske differensiering har ivarett de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Konklusjon

Det er ikke bestandsmål for ulv i region 8. I eventuelle vedtak om skadefelling skal det gjøres en konkret vurdering jf. naturmangfoldlovens 18 og rovviltforskriftens § 9. Sekretariatet innstiller om en kvote på tre ulver for betinget skadefelling.

Kvote for lisensfelling av bjørn 21.8.2026–15.10.2026

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 7 og § 10 jf. §§ 1, 3 og 4 åpner rovviltnemnda for lisensfelling i:

Finnmark:

Kvote på 4 bjørn i B-området i Finnmark, hvorav inntil 2 binner i reproduktiv alder.

Lisensfelling blir stoppet dersom kvoten belastes med to binner i reproduktiv alder.

Nemnda åpner ikke for jakt i A-området. Binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for lisensfelling av bjørn.

Troms:

Rovviltnemnda i region 8 åpner ikke for lisensfelling i Troms.

Uttak av bjørn ved skadefelling og annen irregulær avgang i Finnmark, etter tidspunktet for nemndas vedtak, belastes lisensfellingskvoten.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Bestanden av bjørn i region 8 er under bestandsmålet. Når regionen ikke har nådd bestandsmålet for bjørn, og det heller ikke er beregnet 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge, er det Miljødirektoratet som har myndighet til å sette kvote for lisensfelling. Om nemnda har myndighet jf. rovviltforskriften § 7, er for bjørn basert på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Ifølge *NINA rapport 2760 DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025* er beregnet antall i landet 10,3 ynglinger, og i region 8 har beregnet antall ynglinger de fire siste årene gått opp fra 3,0 til 3,1, 3,3 og sist til 3,4 i 2025. Rovviltnemnda i region 8 har myndighet til å vedta lisensfellingskvote for bjørn.

Sekretariatet viser til brev fra KLD av 21. april 2026 om vedtaksmyndighet for brunbjørn 2026. I brevet viser KLD til retningslinjer gitt i brev av 19. mai 2023, og at der en rovviltnemnd har vedtaksmyndighet for brunbjørn uten at det regionale bestandsmålet er nådd, skal nemndene forvalte brunbjørn i samsvar med disse retningslinjene.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har forpliktet seg til å ta vare på bjørn gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer og lovgrunnlag

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Forliket innebar at det nasjonale bestandsmålet for bjørn ble endret fra 15 årlige ynglinger til 13 årlige ynglinger. Antall hannbjørn skal ikke overstige 1,5 ganger antallet binner. Forvaltningen av bjørn overføres til de regionale rovviltnemndene når ti ynglinger av bjørn er nådd. Antall ynglinger nasjonalt er beregnet til 10,3 i 2025.

Den todelte målsettingen

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Bestandsmål og ynglinger

I forvaltningsplanen fra 2013 har rovviltnemnda fordelt målet om totalt 6 årlige ynglinger innen A-områdene for bjørn i region 8: én i indre Troms, tre i Anarjohka (Karasjok og Kautokeino) samt to ynglinger i Pasvik, Sør-Varanger kommune.

Siste års minsteestimat for antall bjørneynglinger i region 8 har bjørnekullsimuleringsmodellen (BKS-modellen), utviklet av det Skandinaviske bjørneprosjektet, beregnet til 3,4 ynglinger (*NINA rapport 2760*). Dette mot 3,3 i 2024, 3,1 i 2023, 3,0 i 2022, 2,9 i 2021 og 2,5 i 2020. I Troms har det de siste årene vært en nedgang i registrerte individer, mens trenden i Finnmark har vært stigende.

Med bakgrunn i metoden som brukes for å beregne antall ynglinger i bestanden, så vil hunnbjørner som er etablert et godt stykke inn i landet bety mye mer ved beregning av ynglinger enn binner som registreres nært landegrensene. Dette gjør at ynglinger som registreres i A-området i Sør-Varanger, østre Karasjok og indre Troms, samt registrerte binner i Tanadalen (B-område) og sørlige Kautokeino i stor grad vil forventes å bruke store deler av tiden sin ute av Norge. Dermed vil det gjennom registrering og observasjoner ofte observeres flere ynglinger enn det som beregnes, da de ikke oppholder seg i Norge hele sesongen.

Bestandssituasjon

Ifølge NINA rapport 2760, *DNA-basert overvåkning av brunbjørn i Norge 2025*, ble det i 2025 registrert 76 forskjellige individer i region 8. Av totalt 350 fungerende DNA-prøver som gav treff på individ ble det registrert 38 hannbjørner og 38 hunnbjørner. Det er mange av disse individene som vi deler med naboland. På bakgrunn av manglende DNA-materiale fra Sverige, Finland og Russland kan man imidlertid ikke kvantifisere disse. Alle A-områdene for bjørn i region 8 ligger langs grensa. Vi antar derfor at enkelte individer vi registrerer i Norge oppholder seg helt eller delvis i andre land noen sesonger.

De siste årene har spesielt hårfelleprosjektene bidratt til en mer systematisk innsamling av DNA fra bjørner i østre del av Karasjok, både i A- og B-området. Dette har gitt mye kunnskap om den lokale bjørnebestanden og dens områdebruk på norsk side. Vi vet også gjennom slektskapsanalyser at det er flere av ynglingene som har tilknytning til «finske» hannbjørner.

I Sør-Varanger er det årlig ynglinger som registreres utenfor A-området på Jarfjordfjellet inn til Russergrensa. Vest for Munkefjordelva er det også årlige yngleobservasjoner. De ynglende binnene ved Munkefjordelva er kjente, godt voksne binner som har vært registrert over mange år i den vestligste utstrekningen av A-området og B-området i kommunen.

Om lisensfelling

I stortingsmelding nr. 15 (2003–2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bernkonvensjonens bestemmelser vil dette innebære at felling av bjørn kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere.

Stortinget har, gjennom rovviltforliket i 2011, sagt at det skal gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørner slik at forekomsten av hannbjørner i prioriterte beiteområder reduseres. Samtidig sier retningslinjer av 19. mai 2023 at så lenge det regionale bestandsmålet ikke er nådd skal det være en restriktiv bruk av lisensfelling, og en bør være forsiktige også utenfor forvaltningsområdet.

Sekretariatets vurderinger

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene, i dette tilfellet bjørn, og dens genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at bjørnen forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Beitebruk i utmark gjennom tamreindrift og husdyrbeite representerer viktige økonomiske og kulturelle samfunnsinteresser. Samtidig opprettholder beitebruk et landskapsmessig mangfold av økosystemer med høy biodiversitet. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom regional forvaltningsplan for rovvilt i region 8.

Vi vurderer at et uttak av fire bjørner, hvorav to reproduserende binner kan gjøre at målet i naturmangfoldloven § 5 nåes i et senere tempo enn om bjørnebestandens utvikling hadde vært det eneste hensynet å ta. Samtidig vurderer vi at et slikt uttak ikke vil true bestandens overlevelse.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og 12 er omtalt videre i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8.

Det er god kunnskap om bjørnebestanden i Skandinavia og i region 8, jf. naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren visert til overvåkingsresultater og rapporter på Rovdata, blant annet NINA rapport 2760 *DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025*.

Det finnes tilstrekkelig kunnskap om hvilken effekt felling av et gitt antall individer med gitt kjønnsfordeling vil ha på bjørnebestanden. Naturmangfoldloven § 9 tillegges derfor ikke vesentlig vekt.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet er av oppfatningen at det gjennom nasjonale og regionale bestandsmål for bjørn, samt den todelte målsetningen er gjort en vurdering av økosystemets samlede belastning. Videre vurderer sekretariatet at et uttak av 4 bjørn, derav inntil to binner i reproduktiv alder ikke vil påvirke økosystemet nevneverdig.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Skadebilde og skadepotensial

Både i Finnmark og Troms er det kalvingsområder for rein i A-områder for bjørn. Sekretariatet er kjent med *Rapport frå Viltskadecenter 2012:6*, fra samarbeidsprosjektet mellom Viltskadecenter, Det skandinaviske bjørneprosjektet, Udtja skogsameby og Gällivare skogsameby (Støen, O.G. et al. 2022, Brown bear predation on semi-domesticated reindeer and derpedation compensations) som har sett på bjørnepredasjon på rein og potensielle effekter av tre forebyggende tiltak. I tillegg har vi sett til NINA rapport 2585, Bjørnens predasjon på tamrein.

Tall fra bjørn- og tamreinprosjektene i Sverige viser at det er stor individuell forskjell på bjørner sin drapstakt. Statsforvalteren mener bjørn har et betydelig skadepotensial i kalvingsområder for rein. Endinger i klima og en stigende bestand gjør at vi opplever en større konflikt mellom reindrifft og bjørn enn tidligere, i både tid og rom.

Det oppstår akutte skadesituasjoner med bjørn hvert år i B-området for bjørn i rovviltregion 8.

Sekretariatet viser til brev fra KLD, datert 30. september 2024, Oppfølging av tiltakspakke om reindrift og energi – lisensfelling og kvotejakt, hvor det vises til hastetiltak nr. 4:

«I reinbeitedistrikter som er særlig utsatte og som har store tap til rovvilt bør det så langt det er mulig legges til rette for presise tapsforebyggende uttak av rovdyr gjennom kvotejakt/lisensfelling.»

Sekretariatet ser ikke at det å differensiere kvoter for lisensfelling mellom reinbeitedistrikter vil kunne bidra til mer presise tapsforebyggende uttak. For reindriften er det særlig kalvingsområder som er utsatt for store tap til bjørn. Der det er fast forekomst av bjørn i kalvingsområder er det A-område for bjørn. Lisensfellingskvota på bjørn her ville ikke vært i tråd med gjeldende politiske føringer om oppnåelse av bestandsmålene for rovvilt eller prinsippet om å føre en tydelig differensiert forvaltning.

Bjørnebestandens utvikling og utbredelse

I 2025 ble det felt tre bjørner i Finnmark, disse i Sør-Varanger. Dette var to hanner og en binne, alle var ungdyr som ikke var i reproduktiv alder. I 2024 ble det felt fire bjørner ved skadefelling i Finnmark, hvorav én hunnbjørn, den var 3 år. I 2023 var det ikke kjent avgang av bjørn i region 8. Over årene (2019–2025) ble det på skadefelling skutt 14 bjørner i Finnmark. Fire av disse har vært hunnbjørner, ingen av hunnbjørnene har vært i reproduktiv alder.

I løpet av de siste 6 årene har vi i Finnmark registrert et tilfelle hvor en bjørnunge er drept av et annet dyr. Ut over dette kjenner vi kun til bortgang av bjørn gjennom skadefelling. Ved å se på prøver samlet gjennom DNA-overvåkingen, finner vi at en stor andel av ungene, som vi ved hjelp av DNA- og fotodokumentasjon er sikre på at er årsunger, har blitt funnet igjen påfølgende år. Så det kan tyde på at overlevelsen de første 3 årene blant bjørnunger har vært god de siste årene.

I Finnmark så det ut til at bestanden i 2023 hadde en uvanlig rask nordlig forflytning, og det ble flere skadesituasjoner med bjørn i sauebeiter i Nesseby, Sør-Varanger og Tana.

I Finnmark viser DNA-prøver fra skadesituasjoner for sau og vevs-prøver fra de felte bjørnene at det stort sett dreier seg om hann-bjørner, ofte unge. Dette har tett sammenheng med at sau på beite og kalvingsland primært ligger i B-området. Utviklingen i bjørnebestanden viser gjennom DNA-registreringer at binnefronten og den faste forekomsten av bjørn nærmer seg områdene med sau på beite i B-området i Finnmark.

Tydelig differensiert forvaltning

Det er et mål å oppnå bestandsmålet for bjørn innenfor A-området i regionen. Likevel ser vi at mange av binnene som bidrar til dagens bestandsregistrering ofte registreres i B-området. Lisensfelling i B-området kan føre til uttak av etablerte produktive binner.

Vi viser til retningslinjer i brev fra Klima- og miljødepartementet, datert 19. mai 2023, om at det

skal være en restriktiv bruk av lisensfelling dersom bestanden i den enkelte region er under bestandsmålet, og videre at nemndene bør være forsiktige når det gjelder uttak av binner der en er under bestandsmålet. Region 8 er under bestandsmålet. Lisensfellingskvoten settes lavere enn skadefellingskvoten fordi skadefelling i motsetning til lisensfelling gir mulighet til en konkret vurdering av uttak av det enkelte skadegjørende individ.

For å unngå at uttaket av reproduktive binner blir for høyt settes kvoten for binner i reproduktiv alder til 2 dyr. Et slikt uttak vil forsinke oppnåelsen av bestandsmålet, men vil ikke være skadelig for bestandens overlevelse. En tydelig differensiert forvaltning er avgjørende for beitenæringene. Bjørnen i regionen er ikke avhengig av sau og rein. Med en tydelig differensiert forvaltning kan møter mellom bjørn og beitedyr holdes nede, og bestanden kan bygges opp uten proporsjonalt økt konflikt.

I Klima- og miljødepartementet sitt brev av 20. august 2025 om *Avgjørelse av klager på vedtak om kvoter for lisensfelling av brunbjørn 2025/2026*, var departementets vurdering at den bjørnebestanden som de senere årene er registrert i region 8, ikke tilsa at det burde åpnes for lisensfelling av bjørn i 2025. Klima- og miljødepartementet var da enig med Miljødirektoratet sin faglige tilrådning:

Med bakgrunn i brunbjørnens bestandsstatus og den begrensede utviklingen i brunbjørnbestanden de siste årene samt kjent avgang av brunbjørn, er det etter direktoratets vurdering ikke grunnlag for lisensfelling av bjørn i region 8. Direktoratet mener at eventuelle uttak av bjørn i region 8 i størst grad bør gjøres ved skadefelling, noe som gir større mulighet for å få tatt ut individer med størst skadepotensial. Direktoratet anbefaler at det ikke åpnes for lisensfelling av bjørn i Troms og Finnmark sesongen 2025.

Sekretariatet bemerker at kvoten for beitedyrprioriterte områder i Finnmark i 2026 ikke er til hinder for fortsatt vekst i bjørnebestanden i Finnmark. Vurderingen er basert på bestandsberegningene ut fra samlet DNA fra bjørner i regionen samt kjent avgang av bjørner i regionen de siste årene.

Å skille bjørn og beitedyr i tid og rom er et effektivt skadeforebyggende tiltak. Det viktigste hjelpemidlet er differensiert forvaltning. Rovviltnemnda har ikke myndighet til å vurdere flytting av bjørn som et alternativ. Forekomst av binne er ensbetydende med en etablert bjørnebestand. Der det er en etablert bjørnebestand i beiteområde for sau eller i kalvingsområde for rein, vil det bli akutte tapssituasjoner. Skadefelling er gjerne det eneste tilfredsstillende tiltaket når akutte tapssituasjoner oppstår i beitedyrprioriterte områder. Det har ofte vist seg vanskelig å lykkes med skadefelling.

Kvoten for lisensfelling er for å avverge tap av rein og sau gjennom å begrense utbredelsen av bjørnebestanden inn i beitedyrprioriterte områder.

Spesielt vil situasjoner med etablerte binner i områder prioritert for beitedyr være utfordrende. Binnene kan ha avhengige unger. Når ungene blir større, vil hunnbjørner gjerne etablere seg nær moren. I tillegg faller paringstiden i mai–juli godt sammen med beiteperioden for sau, slik at binner også tiltrekker seg hannbjørner i denne perioden. En tydelig differensiert forvaltning regulert gjennom lisensfelling er derfor en forutsetning for å lykkes med målsettingen om både beitedyr og bjørn, med minst mulig skade.

I tilfeller der det er en enslig reproduktiv binne i beiteprioritert område om høsten, så er lisensfelling et bedre virkemiddel for å regulere bestandens utbredelse, enn avveininger om skadefelling neste år, etter at binna har fått unger, og det gjerne er flere skadegjørende individer i området, og da en kompleks tapssituasjon som forvaltninga mangler virkemidler for å stoppe.

I brev fra Klima- og miljødepartementet datert 19. august 2024 om avgjørelse av klager på vedtak om kvoter for lisensfelling av brunbjørn i region 3, 5 og 8 i 2024, så vurderte departementet at daværende kvote for lisensfelling av bjørn kunne opprettholdes, men med tilleggsvilkår om at Statsforvalteren ble gitt fullmakt til å avslutte lisensfellingens dersom det ble avgang av binne gjennom skadefelling, lisensfelling eller annen irregulær avgang. Lisensfellingskvoten var da fylt, så i praksis ble ikke tilleggsvilkåret aktuelt.

Behovet for et slikt tilleggsvilkår for lisensfellingsperioden 2026 er vurdert. Bestandsutviklingen for bjørn i Finnmark er vektlagt. Det er lagt vekt på at det ikke er kjent avgang av binner i reproduktiv alder de siste årene. Videre er det vektet at uttak av bjørn ved skadefelling og annen irregulær avgang etter tidspunkt for nemndas vedtak skal belastes lisensfellingskvoten. På denne bakgrunn så vurderer sekretariatet at det ikke er behov for en ny vurdering fra Statsforvalteren i tilfelle kvoten belastes én binne. Om kvoten belastes to binner stanses lisensfellingens. Vi tilrår derfor ikke dette tilleggsvilkåret for lisensfellingsperioden 2026.

Konklusjon

Sekretariatet vektlegger skadehistorikk på sau og rein og potensialet for skadesituasjoner fra bjørn også fremover. En tydelig differensiert forvaltning er eneste tilfredsstillende løsning, og bestandens utbredelse skal reguleres gjennom lisensfelling som ikke truer bestandens overlevelse. Vi innstiller til en kvote på 4 bjørner i B-området i Finnmark, hvorav inntil 2 binner i reproduktiv alder. Lisensfellingens blir stoppet dersom kvoten belastes med to binner i reproduktiv alder.

Innstillingen åpner ikke for jakt i A-området. Binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for lisensfelling av bjørn.

Uttak av bjørn ved skadefelling og annen irregulær avgang i Finnmark, etter tidspunktet for nemndas vedtak, belastes lisensfellingskvoten.

27/26 Kvote for betinget skadefelling av bjørn 1.6.2026–15.2.2027

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1, 3 og 4 gir rovviltnemnda for region 8 Statsforvalteren en kvote på seks bjørner for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med region 7 i perioden 1.6.2026–15.2.2027.

Binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for betinget skadefelling av bjørn. I tilfeller der det søkes om felling av binne og/eller unge/r der binne og unge/r går sammen, så skal søknaden rettes til Miljødirektoratet.

De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt (tilleggsvilkår jf. brev fra Klima- og miljødepartementet datert 12. juli 2024 om avgjørelse av klager på vedtak om kvote og supplerende kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 8.)

Fellingstillatelse som gis av Statsforvalteren, skal om mulig gis til et kommunalt/interkommunalt fellingslag.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Bestanden av bjørn i region 8 er under bestandsmålet. Når regionen ikke har nådd bestandsmålet for bjørn, og det heller ikke er beregnet 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge, er det Miljødirektoratet som har myndighet til å sette kvote for betinget skadefelling. Om nemnda har myndighet jf. rovviltforskriften § 7, er for bjørn basert på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Ifølge *NINA rapport 2760 DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025* er beregnet antall i landet 10,3 ynglinger, og i region 8 har beregnet antall ynglinger de fire siste årene gått opp fra 3,0 til 3,1, 3,3 og sist til 3,4 i 2025. Rovviltnemnda i region 8 har myndighet til å vedta lisensfellingskvote for bjørn.

Sekretariatet viser til brev fra Klima- og miljødepartementet av 21. april 2026 om vedtaksmyndighet for brunbjørn 2026. I brevet viser KLD til retningslinjer gitt i brev av 19. mai 2023, og at der en rovviltnemnd har vedtaksmyndighet for brunbjørn uten at det regionale bestandsmålet er nådd, skal nemndene forvalte brunbjørn i samsvar med disse retningslinjene.

I brev om vedtaksmyndighet for brunbjørn og retningslinjer går det frem at

«Dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse om felling»

Sekretariatet vil unngå usikkerhet om hvem som skal svare på søknad om felling, der binne og

unge/r går sammen. Jf. § 13 i forskrift om forvaltning av rovvilt har Miljødirektoratet

«(...) myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter denne bestemmelsen dersom situasjonen tilsier det, jf. viltloven § 12. Myndigheten gjelder hele året (...).».

Med den bakgrunn vil vi presisere at binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for betinget skadefelling av bjørn. I tilfeller der det søkes om felling av binne og/eller unge/r der binne og unge/r går sammen, så skal søknaden rettes til Miljødirektoratet.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har forpliktet seg til å ta vare på bjørn gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer og lovgrunnlag

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Forliket innebar at det nasjonale bestandsmålet for bjørn ble endret fra 15 årlige ynglinger til 13 årlige ynglinger. Antall hannbjørn skal ikke overstige 1,5 ganger antallet binner. Forvaltningen av bjørn overføres til de regionale rovviltmyndighetene når ti ynglinger av bjørn er nådd. Antall ynglinger

nasjonalt er beregnet til 10,3 i 2025.

Den todelte målsettingen

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Bestandsmål og ynglinger

I forvaltningsplanen fra 2013 har rovviltnemnda fordelt målet om totalt 6 årlige ynglinger innen A-områdene for bjørn i region 8: én i indre Troms, tre i Anarjohka (Karasjok og Kautokeino) samt to ynglinger i Pasvik, Sør-Varanger kommune.

Siste års minsteestimat for antall bjørneynglinger i region 8 har bjørnekullsimuleringsmodellen (BKS-modellen), utviklet av det Skandinaviske bjørneprosjektet, beregnet til 3,4 ynglinger (*NINA rapport 2760*). Dette mot 3,3 i 2024, 3,1 i 2023, 3,0 i 2022, 2,9 i 2021 og 2,5 i 2020. I Troms har det de siste årene vært en nedgang i registrerte individer, mens trenden i Finnmark har vært stigende.

Med bakgrunn i metoden som brukes for å beregne antall ynglinger i bestanden, så vil hunnbjørner som er etablert et godt stykke inn i landet bety mye mer ved beregning av ynglinger enn binner som registreres nært landegrensene. Dette gjør at ynglinger som registreres i A-området i Sør-Varanger, østre Karasjok og indre Troms, samt registrerte binner i Tanadalen (B-område) og sørlige Kautokeino i stor grad vil forventes å bruke store deler av tiden sin ute av Norge. Dermed vil det gjennom registrering og observasjoner ofte observeres flere ynglinger enn det som beregnes. da de ikke oppholder seg i Norge hele sesongen.

Bestandssituasjon

Ifølge NINA rapport 2760, *DNA-basert overvåkning av brunbjørn i Norge 2025*, ble det i 2025 registrert 76 forskjellige individer i region 8. Av totalt 350 fungerende DNA-prøver som gav treff på individ ble det registrert 38 hannbjørner og 38 hunnbjørner. Det er mange av disse individene som vi deler med naboland. På bakgrunn av manglende DNA-materiale fra Sverige, Finland og Russland kan man imidlertid ikke kvantifisere disse. Alle A-områdene for bjørn i region 8 ligger langs grensa. Vi antar derfor at enkelte individer vi registrerer i Norge oppholder seg helt eller delvis i andre land noen sesonger.

De siste årene har spesielt hårfelleprosjektene bidratt til en mer systematisk innsamling av DNA fra bjørner i østre del av Karasjok, både i A- og B-området. Dette har gitt mye kunnskap om den lokale bjørnebestanden og dens områdebruk på norsk side. Vi vet også gjennom slektskapsanalyser at det er flere av ynglingene som har tilknytning til «finske» hannbjørner.

I Sør-Varanger er det årlig ynglinger som registreres utenfor A-området på Jarfjordfjellet inn til Russergrensa. Vest for Munkefjordelva er det også årlige yngleobservasjoner. De ynglende binnene ved Munkefjordelva er kjente, godt voksne binner som har vært registrert over mange år i den vestligste utstrekningen av A-området og B-området i kommunen.

Betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldlovens § 18 om felling av bestemte individer knyttet til bestemte situasjonen, for å stanse eller forhindre skade på bufe eller tamrein. Fellingstillatelser avgrenses derfor i tid og rom. Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen i regelen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt.

Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad, fatte vedtak om iverksetting av felling, innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- området betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for framtidige skader
- mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak

En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre at det skytes flere individer enn vedtatt kvote.

Samarbeidsavtale

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvote for betinget skadefelling på bjørn. I pågående rullering av forvaltningsplan for rovvilt er denne

avtalen justert i henhold til dagens kommune- og fylkesgrense, og det er lagt til en «kan-formulering» i avtalen, slik at nemnda i region 7 kan fatte vedtak for området, når dette vurderes som hensiktsmessig av nemndene. Justert avtale er slik:

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- o kvote for jakt på gaupe,
- o kvote for lisensfelling av jerv,
- o kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, kan følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området kan fastsettes av rovviltnemnda for region 8, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- o bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- o fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- o føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
- o tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området kan administreres av Statsforvalteren på Troms-sida. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området behandles av Statsforvalteren på Troms-sida i nært samarbeid med Statsforvalteren i Nordland.

6. I de tilfeller der Miljødirektoratet har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at direktoratet fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt direktoratet.

7. Denne avtalen gjelder inntil en av nemndene sier den opp. Avtalen oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker det.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Samarbeidsavtalen med region 7 rører ikke ved bestandsmålene for de ulike regionene, heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et

område nord i Nordland. Når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for rovviltet i området, fastsatt bestandsmål for rovviltet i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Rovviltregistreringer i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, avgang belastes kvoten for region 8. I dette området er det nemlig i stor grad er de samme rovdyrene som bruker begge sider av grensa, og dermed framstår Rombaken–svenskegrensa mer naturlig som forvaltningsgrense enn fylkesgrensa.

Sekretariatets vurderinger

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene, i dette tilfellet bjørn, og dens genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at bjørn forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Beitebruk i utmark gjennom tamreindrift og husdyrbeite representerer viktige økonomiske og kulturelle samfunnsinteresser. Samtidig opprettholder beitebruk et landskapsmessig mangfold av økosystemer med høy biodiversitet. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom regional forvaltningsplan for rovvilt i region 8.

Vi vurderer at et uttak på seks bjørner kan gjøre at målet i naturmangfoldloven § 5 nåes i et senere tempo enn om bjørnebestandens utvikling hadde vært det eneste hensynet å ta. Samtidig vurderer vi at et slikt uttak ikke vil true bestandens overlevelse.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og 12 er omtalt videre i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8.

Det er god kunnskap om bjørnebestanden i Skandinavia og i region 8, jf. naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren visert til overvåkingsresultater og rapporter på Rovdata, blant annet NINA rapport 2760 *DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025*.

Det finnes tilstrekkelig kunnskap om hvilken effekt felling av et gitt antall individer med gitt kjønnsfordeling vil ha på bjørnebestanden. Naturmangfoldloven § 9 tillegges derfor ikke vesentlig vekt.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet er av oppfatningen at det gjennom nasjonale og regionale bestandsmål for bjørn, samt den todelte målsetningen er gjort

en vurdering av økosystemets samlede belastning. Videre vurderer sekretariatet at et uttak av seks bjørner ikke vil påvirke økosystemet nevneverdig.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivare tatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Skadebilde og skadepotensial

Både i Finnmark og Troms er det kalvingsområder for rein i A-områder for bjørn. Sekretariatet er kjent med *Rapport från Viltskadecenter 2012:6*, fra samarbeidsprosjektet mellom Viltskadecenter, Det skandinaviske bjørneprosjektet, Udtja skogsameby og Gällivare skogsameby (Støen, O.G. et al. 2022, Brown bear predation on semi-domesticated reindeer and derpedation compensations) som har sett på bjørnepredasjon på rein og potensielle effekter av tre forebyggende tiltak. I tillegg har vi sett til NINA rapport 2585, Bjørnens predasjon på tamrein.

Tall fra bjørn- og tamreinprosjektene i Sverige viser at det er stor individuell forskjell på bjørner sin drapstakt. Statsforvalteren mener bjørn har et betydelig skadepotensial i kalvingsområder for rein. Endringer i klima og en stigende bestand gjør at vi opplever en større konflikt mellom reindrift og bjørn enn tidligere, i både tid og rom.

Det oppstår akutte skadesituasjoner med bjørn hvert år i B-området for bjørn i rovviltregion 8, de siste årene har situasjonene i hovedsak vært i Finnmark, i 2025 ble det erstattet 86 søyer og 97 lam som drept av bjørn. I 2024 ble det erstattet 92 søyer og 111 lam, og i 2023 203 søyer og 130 lam.

Bjørnebestandens utvikling og utbredelse

I 2025 ble det felt tre bjørner i Finnmark, disse i Sør-Varanger. Dette var to hanner og en binne, alle var ungdyr som ikke var i reproduktiv alder. I 2024 ble det felt fire bjørner ved skadefelling i Finnmark, hvorav én hunnbjørn, den var 3 år. I 2023 var det ikke kjent avgang av bjørn i region 8. Over årene (2019–2025) ble det på skadefelling skutt 14 bjørner i Finnmark. Fire av disse har vært hunnbjørner, ingen av hunnbjørnene har vært i reproduktiv alder.

I løpet av de siste 6 årene har vi i Finnmark registrert et tilfelle hvor en bjørnunge er drept av et annet dyr. Ut over dette kjenner vi kun til bortgang av bjørn gjennom skadefelling. Ved å se på prøver samlet gjennom DNA-overvåkingen, finner vi at en stor andel av ungene, som vi ved hjelp av DNA- og fotodokumentasjon er sikre på at er årsunger, har blitt funnet igjen påfølgende år. Så det kan tyde på at overlevelsen de første 3 årene blant bjørnunger har vært god de siste årene.

I Finnmark så det ut til at bestanden i 2023 hadde en uvanlig rask nordlig forflytning, og det ble flere skadesituasjoner med bjørn i sauebeiter i Nesseby, Sør-Varanger og Tana.

I Finnmark viser DNA-prøver fra skadesituasjoner for sau og vevs-prøver fra de felte bjørnene at det stort sett dreier seg om hann-bjørner, ofte unge. Dette har tett sammenheng med at sau på beite og kalvingsland primært ligger i B-området. Utviklingen i bjørnebestanden viser gjennom DNA-registreringer at binnefronten og den faste forekomsten av bjørn nærmer seg områdene med sau på beite i B-området i Finnmark.

Konklusjon

Bjørnebestanden i regionen er i svak vekst. Vi forventer at antall situasjoner med bjørn som tar sau i beiteområder for sau, samt antall situasjoner med bjørn i reinflokkene vil øke fremover.

Sekretariatet innstiller om en kvote på seks bjørner for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland i perioden 1.6.2026–15.2.2027.

Binne med unge/r samt unge/r binne går sammen med er unntatt fra kvote for betinget skadefelling av bjørn. I tilfeller der det søkes om felling av binne og/eller unge/r der binne og unge/r går sammen, så skal søknaden rettes til Miljødirektoratet.

De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt (tilleggsvilkår jf. brev fra Klima- og miljødepartementet datert 12. juli 2024 om avgjørelse av klager på vedtak om kvote og supplerende kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 8.) Dette vilkåret er i særdeleshet viktig i Troms, fordi Troms har hatt få registrerte binner de siste årene.

29/26 Kvote for betinget skadefelling av gaupe 1.6.2026–15.2.2027

– Vedtak –

Enstemmig vedtatt som innstilt.

– Innstilling til vedtak –

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 1, 3 og 4 gir rovviltnemnda for region 8 Statsforvalteren en kvote på seks gauper for betinget skadefelling i region 8 og samarbeidsområdet med region 7 i perioden 1.6.2026–15.2.2027.

Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra kvoten. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.

Gauper som felles på eventuell kvotejakt i tiden 1.2.2027–15.2.2027, skal ikke belastes denne kvoten for skadefelling.

Gauper felt på skadefelling etter at eventuell kvote for kvotejakt er vedtatt, skal belastes jaktkvoten i regionen.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark, jf. forvaltningsloven § 32.

Saksfremstilling

Rovviltforskriften § 7 gir rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for skadefelling på gaupe etter forskriftens § 8 når bestanden ligger over målet for regionen jf. forskriftens § 4. I region 8 er bestandsmålet 10 familiegrupper av gaupe – hvorav 4 i Finnmark. § 7 angir at nemndas myndighet for gaupe baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om

familiegrupper de tre siste årene fra *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt*. NINA rapport 2624; *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge 2025*, viser at antall påviste familiegrupper av gaupe før jakt i region 8 fra 2023 til 2025 er henholdsvis 9, 11 og 10,5, gjennomsnittlig 10,2.

Vilkåret i rovviltforskriftens § 7 er oppfylt. Rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling på gaupe. Sekretariatet ved Statsforvalteren i Troms og Finnmark legger her frem saksfremlegg med en faglig tilrådning til kvote for betinget skadefelling.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på gaupe gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i større og mindre grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr.169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todeltede målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i Stortingsmelding nr. 15 (2002–2003), rovvilt i norsk natur, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling S. nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge

på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Samarbeidsavtale

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvote for betinget skadefelling på gaupe. I pågående rullering av forvaltningsplan for rovvilt er denne avtalen justert i henhold til dagens kommune- og fylkesgrense, og det er lagt til en «kan-formulering» i avtalen, slik at nemnda i region 7 kan fatte vedtak for området, når dette vurderes som hensiktsmessig av nemndene. Justert avtale er slik:

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Rovviltnemndene i region 7 og 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- o kvote for jakt på gaupe,
- o kvote for lisensfelling av jerv,
- o kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, kan følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området kan fastsettes av rovviltnemnda for region 8, som en del av

fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- o bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- o fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- o føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
- o tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området kan administreres av Statsforvalteren på Troms-sida. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området behandles av Statsforvalteren på Troms-sida i nært samarbeid med Statsforvalteren i Nordland.

6. I de tilfeller der Miljødirektoratet har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at direktoratet fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt direktoratet.

7. Denne avtalen gjelder inntil en av nemndene sier den opp. Avtalen oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker det.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Samarbeidsavtalen med region 7 rører ikke ved bestandsmålene for de ulike regionene, heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland. Når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for rovviltet i området, fastsatt bestandsmål for rovviltet i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Rovviltregistreringer i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten kan administreres fra region 8, avgang belastes da kvoten for region 8. I dette området er det i stor grad de samme rovdirene som bruker begge sider av grensa, og dermed framstår Rombaken–svenskegrensa ofte mer naturlig som forvaltningsgrense enn fylkesgrensa.

Nordland sør til Rombaken

I forvaltningsregion 7, Nordland, er det mål om 10 årlige familiegrupper av gaupe. Her er det de tre siste årene registrert 11,5, 13,5 og 16,5 familiegrupper (gjennomsnittlig 13,8 i perioden 2023–2025).

Registreringssesongen 2025/2026 er det registrert familiegruppe av gaupe i samarbeidsområdet, omkring Veggan/Bothn i Evenes kommuner. Det var også en registrering ved Trøsemarka i Tjeldsund kommune, dette kan ha vært samme familiegruppe. Etter dialog med sekretariatet i Nordland innstiller vi her om at region 8 administrerer kvote for skadefelling av gaupe i samarbeidsområdet i Nordland i 2026/2027.

Gaupe – overvåking og bestandsdynamikk

Gaupebestanden i Norge blir hovedsakelig overvåket ved årlig å registrere antall familiegrupper, som er mordyr fulgt av årsunger. De fleste registreringer skjer på sporsnø. Registreringsperioden varer fra 1. oktober og ut februar. Årsaken til at registreringene ikke varer lenger, er at voksne dyr går sammen i paringstiden i mars, og derfor feilaktig kan bli vurdert å være familiegrupper. For dokumentasjon av familiegrupper må observasjoner av dyr, spor eller sportegn meldes til SNO, som da sender rovviltpersonell ut i felt.

Det benyttes avstandsregler for å skille registreringer av ulike familiegrupper fra hverandre. Det skilles mellom dynamiske og en statisk avstandsregel. De dynamiske avstandsreglene tar utgangspunkt i beregnet maksimal luftlinjeavstand som hunngauper forflytter seg fra en dag til påfølgende dager. Den statiske avstandsregelen gjelder når det er mer enn ti dager mellom observasjonene, og skal angi ytterpunktene i et hjemmeområde for en hunngaue med unger. Ut fra alle bekreftede observasjoner, både dokumenterte og antatt sikre, beregner Rovdata hvor mange familiegrupper som lever i Norge det enkelte år.

Gjennom en sammenstilling av forskning på gaupas bestandsdynamikk i Skandinavia over en periode på ti år (Andersen mfl. 2013) er det for alle gaupebestander som helhet beregnet et årlig vekstpotensial på omtrent 20 prosent ($\lambda=1,20$), men med en betydelig grad av variasjon mellom regioner, år, og individuell variasjon i rekruttering av avkom. Videre viser Andersen mfl. (2013) i en teoretisk beregning at en avskytning på 16,7 % av estimert bestand før jakt opprettholder en stabil bestand, når det tas hensyn til dødeligheten av voksne hunngauper i perioden februar til mai. Dette forutsetter lik inn- og utvandring og at uttaket av voksne hunngauper ikke er for høyt. Selv om vi mangler finskala kunnskap om alderssammensetning av hunngauper, fødselsrate, overlevelse, og tids- og romlighetsvariasjon i byttedyr, kan det tyde på at tilgang til byttedyr er relativt stabil og oversiktlig i Troms, og mer avhengig av sesong og ikke så oversiktlig i Finnmark (Walton mfl. 2016).

Andelen voksne hunngauper som får fram unger, kan variere en del mellom år. I enkelte år vil en stor andel av de voksne hunnene få fram unger, mens det i andre år er en mindre andel som klarer dette. Tilgang til rein vinteren før fødsel av unger, og tilgang til rein vinteren etter fødsel påvirker sterkt sannsynlighet for at gaupe får avkom, og at avkom blir rekruttert til bestanden (Walton mfl. 2016). Dette avhenger av både årlige variasjoner i klima og migrasjonsmønstre av rein innenfor revirealene til gaupe, og tilgang til alternativt byttedyr om rein ikke er tilgjengelig om vinteren (Mattisson mfl. 2015, Tveraa og Linell 2015, Walton mfl. 2016). I tillegg er det mer sannsynlig at eldre hunngauper får avkom enn yngre gauper (Nilsen mfl. 2012).

Bestandssituasjonen for gaupe

I sesongen 2024/2025 ble det registrert 325 familiegrupper av gaupe i Skandinavia. Dette var en oppgang på 29 familiegrupper siden 2023/2024. Det nasjonale bestandsmålet er 65 årlige ynglinger. Siste årlige rapport fra det nasjonale overvåkningsprogrammet er *NINA rapport 2624 Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2025*. Fra denne fremgår at det i perioden 2023 til 2025 var et gjennomsnitt på 80,2 påviste familiegrupper på landsbasis.

I Troms og Finnmark er bestandsmålet for gaupe ti familiegrupper, hvorav fire skal være i Finnmark. Over årene 2023, 2024 og 2025 har det blitt registrert henholdsvis 9, 11 og 10,5 familiegrupper, hvorav henholdsvis 1, 2 og 2 er registrert i Finnmark. Prognosen for antall familiegrupper i regionen i 2026, gitt på bakgrunn av informasjon som var tilgjengelig i etterkant av kvotejakta 2025, viste 9,9 familiegrupper. Per 28.4.2026 ser det ut til at prognosen blir å stemme ganske bra.

I Nordland ble det i 2025 registrert 16,5 familiegrupper, mot 13,5 i 2024, og 11,5 i 2023. Prognosen for antall familiegrupper i 2026 var her 14,7. Bestandsmålet i Nordland er 10 familiegrupper.

Siden 1.1.2023 er det registrert avgang av 26 gauper i Troms og Finnmark. To felt i Nordreisa henholdsvis 30.3.2023 og 1.2.2024. To er felt i Balsfjord kommune 7.2.2024 og 21.2.2024, en i Tromsø kommune 12.2.2024 og en på Tjeldøya i Tjeldsund kommune 16.2.2024. En hanngaupe felt på skadefelling i Nordreisa 6.4.2024. I Samarbeidsområdet med Nordland, i Narvik kommune er det registrert avgang på én voksen hanngaupe 4.3.2023, denne ble felt ved skadefelling, og siden den ble felt i samarbeidsområdet med Nordland ble denne belastet kvoten for Troms og Finnmark. En gaupeunge ble avlivet på grunn av sykdom 26.11.2024. I 2025 ble det tatt ut 3 gaupe på skadefelling; én i Lebesby kommune, én i Lyngen og én i Dyrøy. Fem gauper er felt på kvotejakt, i Gratangen, Storfjord, Kåfjord, Nordreisa og Tana kommuner. En gaupe ble funnet død i Bardu, denne med ukjent dødsårsak. En gaupe ble påkjørt av bil i Balsfjord. I 2026 har det per 28.4. vært en kjent avgang på 8 gauper, to voksne; en hann og en hunn felt ved skadefelling i Tjeldsund, en voksen hann felt ved skadefelling i Målselv og fire voksne hanner felt ved kvotejakt, to i Nordreisa, en i Balsfjord og en i Lebesby. En voksen hunn er felt ved kvotejakt i Storfjord.

For å beregne antall gauper i bestanden tas det utgangspunkt i antall familiegrupper. Omregningsfaktorene som brukes er 6,24 ($\pm 0,73$ SE) for nordlig reinsdyrområde og 6,14 ($\pm 0,44$ SE) for sørlig reinsdyrområde (Andrén mfl. 2002, Andersen mfl. 2003). Sørlig reinsdyrområde regnes i denne sammenheng nord til og med Lenvik, Balsfjord og Målselv, mens nordlig reinsdyrområde regnes nordover fra Karlsøy, Tromsø, Lyngen og Storfjord.

Scandlynx har utviklet en modell for å beregne gaupebestandens utvikling over tid (Nilsen mfl. 2011). Ny metodikk for å registrere familiegrupper som danner data for denne modellen blir beskrevet i Brøseth og Tovmo (2013). Når bestanden ligger rundt bestandsmål, tyder estimatene fra modellen på at bestanden skal holdes stabil ved å høste 0,43 voksne hunndyr per familiegruppe, totalt 1.27 dyr per familiegrupper (Nilsen mfl. 2011).

Prognosemodellen for gaupebestanden i region 8 viser at gaupebestanden i regionen trolig vil ligge rundt bestandsmålet før jakt i 2028 dersom 2 hunngauper felles før/under jakta 2027 (Prognose er da 10,1 familiegrupper med 75 % CI 6,5–14,4). Prognosemodellen vil mates med ferskere data etter at Rovdata har konkludert med antall familiegrupper registrerings sesongen 2025/2026.

Forvaltningsmål for rovvilt

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er todelt, jf. rovviltforliket av 2004. Den todelte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene, såkalte A-områder. Utenfor A-områdene skal beitedyr prioriteres og disse områdene kalles B-områder.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 8, Troms og Finnmark, fremgår regionale forvaltningsmål for

store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder. Rovviltnemnda skriver videre at det er uunngåelig at enkelte kalvingsområder vil være i A-områdene for rovvilt, og at de ønsker å konsentrere nødvendig bestandsregulering i A-områdene, innen kalvingsområdene.

Potensiale for skade på bufe og tamrein

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

De aller fleste gauper i regionen bruker både gaupeprioriterte og beitedyrprioriterte områder. Av 45 helårsområder til 23 forskjellige voksne radiomerkede gauper var ingen utelukkende innenfor gaupesonen (NINA rapport 1200). Tamrein er det viktigste byttedyret for gaupe i Nord-Skandinavia. Alle gauper som har tilgang til rein, og som ikke samtidig har tilgang på rådyr, dreper rein (NINA rapport 1200). Kort oppsummert betyr dette at gaupe der det er tamrein utgjør et skadepotensial, og det betyr at effektivt uttak av alle gauper som utgjør et skadepotensial raskt ville utryddet gaupe fra region 8.

Dokumenterte skader på bufe og tamrein

Årlige dokumenterte gaupeskader på sau og rein i årene 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 og 2025 har i region 8 vært på henholdsvis 198, 147, 186, 159, 266, 194, 242 og 146. Det er vanskelig å dokumentere tap, spesielt av små lam og kalver. På barmark er det ekstra vanskelig. I 2020 ble 175 rein dokumentert drept av gaupe, 40 av disse i perioden 1.6.–30.11, hvorav 22 etter 20.10, da var det snø i fjellet.

De siste registreringsesongene er det dokumentert familiegruppe av gaupe i samarbeidsområdet med Nordland.

Naturmangfoldloven §§ 8–12

Årlige rapporter fra Rovdata som Bestandsovervåking av gaupe 2025 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 2 2025 og NINA Rapport 2624, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2025, har bidratt til god kunnskap om gaupas bestandssituasjon, og om hvilken effekt en felling av et gitt antall individer vil ha på bestanden.

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Vi har et godt kunnskapsgrunnlag jf. naturmangfoldloven § 8. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges mindre vekt. Sekretariatet vurderer at uttak av inntil 6 gauper ikke ville påvirket økosystemet nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 10.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har sekretariatet lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Sekretariatet vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder kvote for skadefelling av gaupe.

Vurdering av kvote for skadefelling

Det er registrert en relativt tett bestand fra Balsfjord og nordover i Troms. Videre er det vekst i bestanden i sørlige Troms og i samarbeidsområdet i Nordland. Også i Finnmark har det vært økt gaupeaktivitet, selv om delmålet om 4 registrerte ynglinger i Finnmark ikke er nådd. Vi har de siste årene en kjent avgang av få voksne hunngauper sett opp mot registrerte ynglinger, dette indikerer potensiale til økning i antall ynglinger i registrerings sesongen 2026/2027.

Det lar seg i liten grad gjøre å skille gaupe og beitedyr i region 8. Gaupa i regionen har tamrein som viktigste byttedyr, sau er også på matseddelen hos mange gauper. Akutte situasjoner der potensialet for videre tap er ekstra stort, og det ut fra prinsippet om differensiert forvaltning ikke finnes annen løsning enn felling, vil trolig inntreffe. Sekretariatet vurderer at en kvote for betinget skadefelling på seks gauper ikke vil true bestandens overlevelse.

30/26 Plan for videre konsultasjoner om forvaltningsplan for rovvilt

Nemnda er samstemte om at det haster med å gjennomføre videre konsultasjoner slik at rullert forvaltningsplan kan vedtas så snart som mulig. Rovviltnemnda ønsker å gjennomføre videre konsultasjoner selv om sekretariatet ikke har kapasitet til å planlegge eller gjennomføre konsultasjoner. Rovviltnemnda, ved leder, vil sette opp et forslag til tidspunkter for de resterende konsultasjonene.

I 2026 er det ikke tildelt midler til arbeidet med forvaltningsplanen, dette betyr at konsultasjoner må løses innen driftsbudsjettet til rovviltnemnd og sekretariat.

Videre konsultasjoner:

Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund

Ved konsultasjon i Karasjok den 5.6.2025 ble det gjort følgende avklaring om parter i konsultasjonen

Før partene gikk i gang med å konsultere selve forvaltningsplanen ble det reist spørsmål om hvem som var parter ved denne konsultasjonen. Etter en utveksling av synspunkter ble det enighet om at både flyttsamelag, distrikter og siidaer er parter i denne konsultasjonen, mens Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget følger denne konsultasjonen som observatører. Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget vil få anledning til å konsultere etter at konsultasjonene med andre samiske interesser er gjennomført og nemnda har satt opp et forslag etter en samlet vurdering av gjennomførte konsultasjoner.

Finnmark bonde- og småbrukarlag og Troms bonde- og småbrukarlag

Hadde konsultasjon 8.11.2023, det var da enighet om å fortsette konsultasjonen etter at forvaltningsplanen hadde vært på høring.

Finnmark bondelag og Troms bondelag

Hadde konsultasjon 9.11.2023, det var da enighet om å fortsette konsultasjonen etter at forvaltningsplanen hadde vært på høring.

Finnmark sau og geit – foreløpig ikke konsultert

Troms sau og geit – foreløpig ikke konsultert

Saksfremstilling

En av nemndas merknader til orienteringer under rovviltnemndas møte den 10.3.2026 var dette:

- Sak for neste møte: Nemnda kan gjennomføre konsultasjoner uten at sekretariatet er til stede. Nemnda gjennomfører konsultasjoner og skriver protokoll etter disse. Avklaring av om dette er en mulighet, om konsultasjonene skal gjennomføres digitalt eller fysisk, hvem skal kalles inn til konsultasjon, hvem skal foreta innkalling og ev. andre avklaringer knyttet til konsultasjonene.